

Observatoriulu ese de done ori in septemana, Merceura si Sambat'a.

Pretiu

pentru Sibiu pe 1 anu intregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu cu post'a in laintrulu monarchiei pe 1 anu intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — In strainatate pe 1 anu 10 fl. seu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. seu 11 franci. — Numeri singuratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Anulu VI

Ori-ce inserate,

se platescu pe serie seu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la a dou'a si a trei'a câte 6 cr. v. a. si preste aceea 30 cr. de timbru la tesaturulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face in modulu celu mai usioru prin assemnatiunile postei statului, adressate de a dreptulu la Redactiunea Diariului

„Observatoriulu“ in Sibiu.

Nr. 4.

— Sibiu, Sambata 15/27 Ianuariu.

1883.

Abonamentu nou la „Observatoriulu“

pe semestrulu 1-lea din anulu alu VI-lea, carele se incepe din 1/13 Ianuariu 1883 si ese regulatu de doue-ori pe septemana, in unele casuri si cu suplemente.

Pretiu este insemnatu de asupra si alaturea cu titulu, adeca in laintrulu monarchiei pe 6 luni 4 fl. v. a., pe 12 luni 8 fl. v. a. In afara de monarchia 11 franci pe 6 luni, 22 franci pe 12 luni.

Espeditiunea prin posta e cu atatu mai regulata, cu catu liniile posteloru se inmultiescu pe fiacare anu in tote regiunile si directiunile, spre mare comoditate a publiculu.

Ori-ce reclamatiune se se faca celu multu in optu dile, spre a se implini in regula.

Fiindu-cã nu ne convine a tipari prea multe exemplarie de prisosu, amu regulatu totusi editiunea asia, cã pana la 3/15 Februariu se potemu sierbi cu toti Nrii incependu dela 1 cu atatu mai virtosu acum, in acesta epoca agitata forte, atatu in tierra la noi, catu si in afara.

Celu mai usioru modu a prenumera este prin mandate (asemnatiuni, (blanquette) postali. Dara adresele se fia scrise exactu pe cuponulu blanquettei in dosu. A se adressa de a dreptulu cãtra redactiune: Sibiu, in Transilvani'a Piati'a mica 27.

Memorandulu.

Cãtu de greu este a strabate pe calea pressei cu midiolce mici, prin opiniunea publica a poporaloru inaintate, avemu ocaziune de a cunoce si astadata chiaru din exemplulu nostru. Sunt trei luni de candu s'au impartitu preste 100 exemplarie germane la cele mai mari diarie din Austri'a si Germani'a; dara in lipsa de recensenti si de spesele necesarie, numai forte puçine redactiuni cotidiene au reflectatu la existenti'a unei cestiuni romanesci in monarchi'a austro-unguresca. Abia dela anulu nou incocce cãteva diarie din Austri'a si din Bavari'a isi luara timpu si spatiu spre a se ocupã mai de aprõpe cu aceea; acelea puçine, inse cu totul impartiali, se pronuntiaru in termini prea favorabili causei nostre.

Din tote avemu astadata locu numai pentru recensiuena esita in „Insbrucker Nachrichten“ Nr. 11 din 15 Ianuariu sub rubric'a „Ein Memorandum der Rumaenen“; asia dara din acelu Insbruck, unde in Juniu 1848 o deputatiune a romaniloru condusa de episcopulu Andreiu Siaguna alergase la imperatulu Ferdinandu cu petitiunea nationala si cu rogarea, cã se'i scape de acelea decreete teroristice ale dietei din Clusiu, unde inse inainte de a fi primiti in audientia, cãtiva deputati cã Popasu, Laurianu, denuntiatu prin spioni pusi inadinsu, au fostu arestatu spre a'i terorisa si descragia.

Recensentele din „Insbr. Nachrichten“, omu precum se vede din cei mai seriosi, dupace a cititu memorandulu romaniloru, ilu titulea „Die Leidenschichte der Rumaenen“, adeca „Istori'a patimiloru poporulu romanu“; apoi dice, cã cunoscendu'i bine coprinsulu documentatu, s'a intrebatu pe sine, cã ore aflamu-ne in adeveru intr'o epoca a humanitatiei si a progresulu? la care isi dete totu elu respunsu negativu. De aci incolo recensentele afla lucru aprõpe de necreditu, cã se mai vedu inca si astadi in Europ'a tieri, in care popõra amerintiata cu nimicire nationala, nu'si potu aflã repausu, din cauza cã sunt expuse la necurmatele atacuri ale unui poporu micu, dara cu atatu mai cerbicosu in ambitiunile sale de subjugatori si calcatori de drepturile altora, era acestea se intempla acuma candu Europ'a stã tocmã se scõtia din peninsul'a

Balcanulu pe unu poporu neprimitoriu de cultura si se dea libertatea la popõrale crestine subjugate.)*

Mai departe publicistulu se intrãba, care este acea tierra nefericita si respunde cã este totu aceea, din care natiunea germana asculta vaietele de dorere si asuprire ale celor de aceeași origine, ale sasiloru. Acolo magiarii dela 1866 ajunsi la deplina putere, au decisu a face dintr'o tierra poliglotta, cu consecentia brutala o tierra cu o singura limba; din care cauza urmã apelulu sasiloru si alu romaniloru la tribunalulu lumei civilizate in contra despotismulu, asupra caruia romanii ridicara unu protestu energiosu (energischen Protest zu erheben).

Dupa acestea publicistulu germanu afla, cum aflase si celu francesu in „Le Bien public“ din Paris, cã memorandulu descrie istori'a patimiloru de una miie de ani a poporulu romanescu, intru o limba clara, seriõsa, barbatõsca si convingatõria, combatendu pe adversari tocmã cu armele loru; dupa-ce inse ai terminatu acea lectura, te intrebi fara voi'a ta: de unde a luat acestu poporu tari'a de vietiã, cu care se põta luptã si resiste in lung'a serie de ani una miie, la nenumeratele atacuri date asupra vietiei sale.

In fine publicistulu austriacu recunõsce in cuvente forte clare rol'a importanta, la care este chiamatu elementulu romanescu in lupt'a cea mare ce nu se põte evita, dintre cele doue popõra, germani si russi; afla cã poporulu romanu au fostu pana acuma forte multu calumniatu (viel verlästert), cã inse trebue se mai fia odata tractatu si elu cu buna vointia, se i se asculte gravaminele, se se incerce o impaciuire cu magiarii, se i se faca dreptate, se incetodie odata acesta sila a despotismulu etc.

Èta asia judeca unu publicistu cu totul impartialu, asia sciu se apretiedie si se judece caus'a romanõsca si modulu apararei acelia, toti barbatii straini, nepreocupati de pasiuni tiranice.

Ungari'a.

Dela dieta. Petitiunile pretiloru romano-catolici date in desbatere parlamentara au fostu in numeru de 30 precum se vede, venite din totu atatea protopopiate. Discussiunea inceputa sambata in 20 s'a continuatu si luni in 22 Ianuariu; ea a fostu infocata destulu si a datu ocaziune la inculpari reciproce forte neplacute. Din partea clerulu au fostu numai doi membrii, unu archimandritu (abas) si unu simplu preotu, cari au aparatu coprinsulu petitiuniloru, era adversarii loru incependu dela ministru presiedente au fostu mai toti membrii dietei. In totu casulu inse cei doi clerici nu au fostu la inaltima misiunei loru. Las' cã punctele cãte nu se mai potu aparã, nici n'au asteptatu nimeni cã se le apere; dara cestiuni de cea mai mare gravitate, in care clerulu va avea totudeauna dreptu, au fostu tractate mai multu cã de claca, prin urmare nu numai acatolicii, dara multi si din adeveratii catolici (cãti voru fi mai remasu in realitate catolici) luara in batjocura pe bietii preoti. Hei, in casuri de acestea unu preotu adeveratu are cu totul alta misiune. Preotii rom.-catolici au in

*) In originalu: „Es ist kaum glaublich, dass heutzutage in Europa, welches eben daran ist, auch die letzten Ueberreste eines barbarischen, der Cultur unzugãnglichen Volkes auf der Balkanhalbinsel zu entfernen und die unterjochten christlichen Völker zum Genusse der humanitãren Wohlthaten der Cultur heranzuziehen, dass mitten in diesem Welttheile sich noch ein Fleckchen Erde befinden kann, wo die Völker auch heute noch der Gefãhrdung ihrer nationalen Existenz ausgesetzt, nicht zur Ruhe kommen können, sondern fortwãhrenden Angriffen eines Völkchens ausgesetzt sind, das klein an Zahl, aber um so hartnãckiger in seinen chauvinistischen Ambitionen, nach Herrschaft und Vergewaltigung anderer Völker ist. Und dennoch ist es so! leider so!“

altele mare curagiu, dara in politica sunt si remanu aprõpe asia de ignoranti sau incai unilaterali, cã si preotii nostrii cei mai bestrani de pe la sate esiti numai din cãte 3—4 clase si cu teologia morala. Se o scia inse ori-care cleru, cã daca acuma in véculu nostru, nu se voru ocupã si preotii macaru numai cã dilettanti de politica, nu spre a jocã rola in trens'a, ci spre a se scã aparã la casu de strimtoare, fiij véculu au se'i calce cu genunchii pe cerbice si se'i sugrume pe ei si bisericeloru.

Tõte treidieci petitiuni au fostu aruncate ad acta. Cu tote acestea urm'a loru va remanea si preotimei n'are se'i para reu de pasulu facutu. Acesta fũ o scõla pentru ei; altadata voru nemeri mai bine.

Cestiunea dunarõna.

S'a mai disu cu totu dreptulu si se va mai dice in veci: „Cestiunea Dunarei este cestiunea Romaniei; celu care va fi domnu preste Dunarea dela Portile de feru in diosu, totu acela va fi si domnu suveranu alu Romaniei.“ Cu alte cuvente, daca Romani'a ar incetã se domnesca preste tiermulu stinga alu Dunarei, ea ar incetã de a mai fi statu independente si suveranu. Aci nu põte fi alta alegere decãtu: intru a fi sau a nu fi.

Poporulu Angliei este celu mai egoistu dõra din tõta lumea; elu isi cauta si la Dunare numai interessulu seu bine intielesu; ce e dreptu inse, elu cu aceeași ocaziune recunõsce astadata si dreptulu intregu alu Romaniei, apoi e decisu a'lu si aparã din partea sa. Ba elu recunõsce si grosolan'a erõre comisa de cãtra Europ'a in congresulu dela Berlin prin restituirea Basarabiei la Russi'a.

Camerele comerciali au in Angli'a o mare auctoritate in afaceri din sfer'a economiei nationale si politice. In septeman'a trecuta camer'a de comerciu dela Newcastle et Gateshead tinu o siedintia publica, sub conducerea presiedentelu C. M. Palmer, in care se luã din nou in desbatere cestiunea Dunarei din tote punctele de vedere. Cuventulu se dete mai antaiu dlui George Crawshay, unu barbatu de statu, care dupa-ce vediuase confusiunea cea mare si multimea de informatiuni false, nu'si pregetase a caletori in Orientu si in Romani'a, unde dupa-ce a studiatu caus'a cu de ameruntulu la faci'a loculu, a informatu elu mai multu decãtu toti pe camerele comerciali, press'a si chiaru pe gubernu, era acuma veni a dou'a õra cu scopu de a lamuri cestiunea si mai bine. Este frumõsa marturisirea presiedentelu si alui Crawshay, candu spunu pe faciã, cã dieu ei crediuera pana in anulu acesta, cã pe Dunarea romanõsca ar fi in realitate numai Austro-Ungari'a suveran'a cea adeverata; adaoga apoi, cã acuma s'au convinsu de contrariu si cã interessele Romaniei sunt la Dunare identice cu ale Angliei; lauda multu energi'a Romaniei; condamna erõrea cea fatala a tractatulu dela Berlin. De aci densii vorbescu in cifre oficiali aratandu, cã de ex. in a. 1381 au trecutu prin Sulina aprõpe 1700 corabii de comerciu, cu 793 mii tõne (de cãte 20 etrie una), cã acelea vase venite din tõta Europ'a si din partile Asiei, 523, adeca aprõpe o treime au fostu numai ale Angliei cu mai binõ de 500 mii tõne, adeca valori de sute de miliõne. Èca marele interessu ce'lu are Angli'a la Dunare, precum nu'lu are altu statu.

Dupa informatiuni forte instructive in fine oratorulu apelandu la gubernu inchiãie dicundu:

„Romani'a posede gurile Sulinei si a St. George si crede cã, decã acesta putere ar fi sustinuta de Engliter'a, ar resulta o intielegere de care n'ar avea se se plãnga nici-o putere si care ar putea se fia folositoare binelui comunu (aplause).

Elu propune deci:

„Că în vederea conferinței care trebuie să se țină în curând la Londra în privința liberei navigații a Dunării, această cameră se binevoiască a reinouii cererile memoriului transmis, după rugăciunea sa, de către camerele de comerț intrunite, lordului Granville, și să ceară secretarului să confere în acest scop cu guvernul Majestății Sale.“

Cererile coprinse în memoriul transmis lordului Granville erau redactate în următorii termeni:

„Supt-semnatii vă rog să binevoiți a vă da înfluența dvăstre pe lângă guvernul M. S., insistându pentru menținerea liberei navigații a Dunării, și pentru că toate drepturile și privilegiile de care se bucură comerțul țerei, în urma tratatelor, să fie respectate. Afară de aceasta, supt-semnatii vă mai rog să consiliați pe M. S. de a depune înaintea parlamentului documentele, cari le vor permite de a dobândi născă informații mai amănunțite în privința situației prezente a unei țări atât de însemnate pentru traficul și comerțul acestei țări.“

D. Crnig a susținut această motiune, care a fost votată în unanimitate.

Președintele dice, că nu se poate opri de a crede, că Rusia ar juca în această țară un rol, care ar avea drept sultat de a aduce, complicații în sinul conferinței intrunite pentru regularea cestiunii Dunării. Cunoșcându toate interesele care sunt îngăiate pe acest fluviu, el crede, cu d. Crawshay, că ele sunt aproape identice cu acele ale României.

D. Crawshay a demonstrat pentru ce Englezii trebuia să susțină pe Români la conferință. Conferința trebuia să aibă loc și amenunțele privitoare la președinția și la celelalte cestiuni voru să fie regulate mai târziu.

Elu spera cu toate acestea, că nu se voru isca complicații, care se ne silăscă să apară pe Români contra Rusiei la gurile Dunării. Elu propune un vot de mulțumire dlui Crawshay pentru discursul său.

D. Milvain susține motiunea, care este votată. După această cameră s'a amanat.

România.

Camerele intrunite erau după serbatori partea cea mai mare a membrilor informându-se acasă prin graiul viu dela alegătorii lor, au venit și mai decisi despre necesitatea reviziei mai multor articoli din constituție; prin urmare această problemă mare se afla pe cale sigură de a înainta.

De aci înainte în proporțiunea în care evenimentele mari europene își ridică capetele în Paris, în Londra, în Roma și pe aerea, spiritele se agitau și în România cu atât mai virtuosă cât între unele și alte evenimente se vede o legătură foarte strânsă.

Din toate, cestiunea Dunării începe să ia cu totul alta față, spre bine pentru România. Nu este un an, de când cauză României se pare că ar sta foarte reu în urmarea propunerii comisarului francez Bărrere de a recunoște Austro-Ungariei superioritatea pe Dunare până la Brailă. Astăzi înseamnă pare că s'ar fi intemplat o minune, căci guvernul Francei a declarat, că elu nu mai insistă asupra opiniei sale de mai înainte. În cât pentru anglii, la ei se desvâlta chiaru acum o resentiență din cele mai vigorose prin adunări mari (Meeting) și prin activitatea mai multor diare mari, care apară cu peptul atât libertatea Dunării cât și drepturile României, precum se poate cunoște mai bine din informațiile pe care le reproducem după „Romanul“ din 11/12 23/24 Ianuarie.

Necummatele mesuri militare câte se mai iau și în armată României, că și cum războiul ar fi la usă, dau asemenea la totii bunii patrioți multu de cugetat, în cât nici chiaru plăcerile carnavalului nu sunt în stare de a le paraliza macar pe câteva zile.

Mai de curând citim în diarele din capitală:

„S'a sancționat legea prin care se dă autorizație ministerului de război să cheme în funcțiunile vacante de medici militari, atât la corpurile din armată permanentă cât și la armata teritorială, medici auxiliari, carora, în limitele funcțiilor prevăzute prin buget, se li se plătescă diurne de câte 150 lei pe lună.“

— Diarele ne aduc și alte sciri mai trecătoare, care totuși merita să fie cunoscute. Asia: dn. Dimitrie Sturza ministru de externe s'a întors din călătorie sa dela Berlin, Viena etc. în capitală, era într'aceea presă străină căreia de

doze săptămâni îndesertu, că se află scopul acelei călătorii, pe care n'a voit nimeni să-l lege de nasul ei. Edhem (Adam) pasi'ă ambasadorul Turciei la Viena a venit la București. — Reprezentanții Rusiei în capitală României a mersu la Viena pe ziua din 24. Ianuarie, când era să ajungă acolo din călătorie sa dela Italia dn. Giers ministru de externe al Rusiei.

— Balul cu tombola ce s'a dat în teatrul celu mare pentru saraci sambata în 8/20 Jan. sub patronajul reginei, a produs venit curat 10,300 lei noi (franci.) Regele a asistat la acelu bal până la 1½ ora după miezul nopții. Mai departe adăoga diarul oficial: Toate doamnele portau costumul național, care prin varietatea colorilor și lucirea ornamentelor oferia privirea cea mai înveselitoare. — Danturile, între cari s'au executat mai multe jocuri naționale, au fost foarte animate, și tombola la care a luat parte M. S. Regele, a avut totu succesul dorit.“

— Între bune și rele. La stațiunile calilor ferate s'au descoperit hoții și defraudări infame, comise de către câțiva cassari și alți funcționari de naționalitate polonă, de cari erau aplicați foarte multi încă dela început. aduși dela calea ferată Lemberg-Cernăuți-Jasi, apoi și de Straussberg. Hoții principali sunt Turski, Sadowsky, Mukowsky. Câțiva dintre complicii au disparut. S'au prinsu scrișori hotiesci și computuri false.

Residenții prefecturii dela Constantină au ars; daun'ă se dice a fi foarte mare.

Jasi au ajuns la o celebritate foarte tristă cu falimentele. După cele mai noue rezultate ale sentențelor dela tribunal pe timpul de 5 ani s'au aflat aceste cifre:

„Falimente declarate 54, dintre cari 2 în 1878, 5 în 1879, 20 în 1880, 13 în 1881 și 15 în 1882. După naționalitate, falitii au fost: 2 Români, 50 Ovești, 1 Lipoveanu austriac și 1 Francez.“

Passivul total al falimentelor se urca la suma de franci: 2.974,675, era activul la 715,024 lei.

Dintre falimente, 12 s'au finit prin concordate, 31 prin încheiere de acte de unire, 4 s'au închis prin lipsa de activ; unu singur concordat a fost respins.

Bancrute frauduloase au fost 8, bancrute simple 8.“

Sciri din afara.

Sosirea ministrului de externe al Rusiei în 24 la Viena, turburările din Franța care iau un caracter totu mai serios, convocarea pe 5 Febr. a conferinței danubiane la Londra, sunt acelea trei evenimente care țin astăzi în așteptare încordată pe publicul european.

Într'aceea la Italia se implu prinosurile cu irredentiști.

În acelasi timp între montenegri și arnauti se intemplă cu totul pe neașteptate o bătălie sângeroasă, câtă au trebuit să sara la mijlocu batalione turcesci, pentru că se i despărta — de joi până mai apoi.

Necesitatea scrierilor populare, precum și a unei foi scrise în spiritul poporului român.*

Într'o adunare mare, unu român a propus că se să facă ceva ajutoriu pentru doctenii români. Dara îndată s'a sculat unu altul, care le a accentuat că încă nu a sosit timpul pentru a votă ajutoriu pentru doctenii noștri, de-ore ce cei mai multi nu sunt la culmea misiunii lor; cei mai multi sunt asia de debili în cariera lor, în cât nu facu nici unu progresu întru desvôltarea intelectuale și morale a tinerimei fragede române! Asia s'ar potă răspunde astăzi cu privire la ajutorarea și încurajarea scrierilor noastre moderne populare; la ajutorarea vreunei foi populare! Pentru ce? Pentru că nu sunt; era de este vreuna, aceea orice e, numai populare nu e!... „Siedietorea“ a încetat. Dara „Cartile sateanului român“? Vom

*) Această critică aspră în mai multe parti ale sale o publicăm întocma cum ne veni scrisă, și i dăm locu din două cauze. întâiu că ea a esut din pînă unui membru alu generațiunii june de astăzi, era nu „din pînă vreunui betranu hipocondru, caru i s'ar fi uritu de lume și de oameni“, precum dicu optimistii despre pessimisti; alu doilea că cestiunea scrierilor populare se ventilă și la români, din câte și din colo de munti, tocma dela an. 1837, și astăzi, după 45 de ani ea a devenit mai confuză decât ori-cândă, prin urmare merita să fie studiată multu mai de aproape. Red.

răspunde mai la vale, în câtă corespundă acestea scrieri spiritului poporului român și desvôltării sale. Ce e dreptu, e unu ce foarte batetoriu la ochi pentru ori-ce român, ce are în vedere progresarea culturală a gîntii române, de-ore ce dăra nici în o țară și dăra nici la unu popor nu e asia de reu sprijinită literatură și diurnalistică, că la poporul român. Mergeti prin Germania și veți vedea pe fiecare economu, cândă nu are de lucru, cu vreo carte ori foioșă în mână! Mergeti prin Transilvania și asia ceva nu veți afla!...

Nu de puține ori ne-am abatut pe la preoții români, și că se nu ne urimă cu timpul, am cerut să ni dea vreun jurnal. Ni s'a răspuns: „Noi nu prenumerăm la foi, căci sciti DVôstra domnule, câte spese mai are și unu preot cu familia!“... Atunci amă cugetat în mine: „Seraci diurnalisti, în desiertu veți mai necăjiți cu foile ce redactați!“ — Acum ori-cine și potă face o idee câtă de bună, ce mai oameni iubitori de progresu sunt și estii preoți! Au nu recomanda însuși Mantuitorul Christos zelul pentru lumina și înaintare? Au nu dice: Voi sunteți sarea pământului. Asia se luminede lumină vōstră?... Au nu se dice în s. scriptura: „Luati știința și nu argintu, căci mai pretioasă e știința decâtă aurul lămurit.“ Auditi dăra parinților dela sate!...

Apoi, dăca preoții nu se interesă de știință, nu de jurnale, prin cari se și castige cele necesare pentru luptă în timpul prezente, ce se dicem de invetatorii noștri? Se dai cu bobii, nu ai potă să aduci din douăzeci de sate, trei, cari se posedă vreun jurnal! Seraci „lumine“ ale poporului! Schimbăți-ve „epitetul“ acesta în contrariul acestuia!... Sunteți seraci? E bine! Dara care invetatoriu nu e în stare să plătescă pe an pentru vreo foia 3 sau 4 fl., acela se crede că nu e capace nici de alte lucruri, ce se ținu de statul său, nu e capace nici de școlă, și apoi decâtă ar fi invetatoriu reu, mai bine unu plugariu cum se cade!...

Asia stămu astăzi!...

Ei, dăra mai este reul și în alta parte. Scrieri pentru popor nu se facu și nu sunt. De unu șiru de ani români din Austro-Ungaria nu sunt în stare să scote o singură foia populară. Dieu „poporală“, căci pentru a fi o foia populară, nu e de ajuns a scrie în ea câteva poezii, scie Dumnezeu cum sunt și acelea, bună-ora că cele din o necesită scriere populară ce mai vegetă și adă la noi — nici a scrie născă tractate și povești, ce s'ar pară că sunt de pe teritoriul Chinei, întru atăta sunt de straine cu spiritul și sufletul poporului român. Nu! ci a desemnă în ele tipul poporului român, aspirațiunile, fisionomia vietii lui, caracterul și puterea sufletului său; datinile lui, modul de vorbire, precum și invetaturi și precepte morale ce țințesc spre reinvierea virtutilor strabunilor și spre fericirea lui viitoare!... Această și numai această potă fi adevărată foia pentru popor! Nici „Siedietorea“ dlui Vulcanu nu a chiaru răspuns la aceste recerinti. Apoi despre „Cartile sateanului român“ nici vorba nu potă fi! Acestea scrieri, cari în prezente sunt că și Polonia cândă fu împartită, în anii primi ai înființării lor, ce e dreptu, au fost la misiunea lor. Ori-cine și aduce aminte de tractatul regretatului profesor blasianu Teod. Petrisoriu. Dara acum ceea ce au fost nu mai sunt!... A cui e vină? Răspundem indirecte, că unu redactor sau se făcă ceva efectu prin scrierile sale, sau se abdica de ele!... Si se nu cugete că dicem estu-modu din ceva invidia ori mania! Ferăscă Dumnezeu! Totdeauna ne-am închinat barbatilor ce lucra pentru binele poporului, și asia trebuie să facă totu romanul, se onorede pe veteranii și barbati, cari au asudat și s'au sacrificat pentru neamul român! Fia binecuvântat de Dumnezeu acești barbati!... Căuză scumpului nostru popor român ne împune imperios a ne exprima estu-modu, de-ore ce noi dorim că toate se să facă numai și numai pentru poporul nostru, a carei desvôltare se ne fia ocupațiunea cea mai serioasă astăzi!... Căci ce folos aduce o scriere populară bine croită, etă ve spune următoarea întemplant:

Asta văra într'o dăminecă după amădi, siedeam singuru în casă mea de lectură. Îndată 3 țierani bine îmbracați din satu întra la mine. „Am venit domnule să vă vedem ce dicu gazetele; am totu auditu că dă portu gazete, fii bunu spune-ne și nouă!“ Nu sciam ce se le citeau. Aveam chiaru de îndemana „Siedietorea“ și după multe altele le citeau în Nr. 24 an. 1881 „Dialogul între unu preot și trei țierani.“ Dămine! se le fia datu nu sciu câtă, nu s'ar fi departat de acolo, până nu le-am citit totu acelu dialog. Pe fețele lor am

cititu o emotiune in unu gradu fórte mare. Toti 'si bateau capulu, cum a potutu se scrie domnulu acela acolo in gazeta chiaru asia cum graiescu ei. Unulu dise: „Póte a fostu pe la cutare omu dnulu acela, si a fostu imbracatu in haine cá si noi, cá se nu'lu cunósca nimeni; si apoi asia a potutu numai se scrie acolo in gazeta asia precum vorbimu noi!“

Intru adevèru foile poporale lipsescu adi cu totul. In domineci si serbatori poporulu nostru, care scie puçina carte siede cu manile in sinu, cà-ci nu are vreo singura scriere, care se o precèpa, carea se fia scrisa asia, càtu se'lu atraga, carea se fia dupa spiritulu lui, si estu-modu se'si póta aflá in ea desfatare. Si apoi cine va negá cá poporulu nostru nu iubescè atari scrieri? O! ma le si poporalisédia intru sine, cà-ci de ex. Leonatu din Longobard'a, Argiru si altele si pâna astadi sunt in gur'a poporului nostru!

Unu barbatu alu nostru, care a trairu mai de multu dise: „Marita natia romanésca, candu te vei desteptá, nu va fi poporu inaintea ta, mai alesu!“ Da, asia e! Poporulu si éra poporulu trebuie desteptatu. Pâna nu vomu poté desteptá poporulu, nu vomu face nimicu. Sufletulu poporului nostru e o fântana plina de cele mai frumósè daruri ale mintiei. Se desfudamu fântan'a si va isvorí din ea ap'a, cu carea ne vomu spalá nepotintiele nóstre! Facultatile poporului nostru inca nu sunt desvoltate, si nu se potu desvoltá altcum, decâtu prin insusi „elu“, decâtu prin o fôia poporale, carea se fia tipulu si sufletulu romanului! . . .

Intru adevèru, te prinde mirarea astadi, vedendu, cum tinerimea nóstra se abate dela calea inceptuta de betranii nostri! In prosa, in poesia, in tóte e o coruptiune completa! In foile nóstre beletristice nu vedi cu anii câte o poesia nationale, fára numai si numai de amoru. Unde sunt Muresianii, Bolintinenii, Sionii, unde sunt Maiorii, Barnutii si altii.

Voru mori si puçinii betrani, càti 'i mai avemu si apoi se vedemu generatiunea tinera daca a calcatu pe urm'a loru. Si intru adevèru scimu unu redactoru aci in Ardealu la o fôia beletristica, care nici-decátu nu voiesce se publice vreo poesia seriósá si nationale, decâtu numai nisce poésiore — rele — de amoru. Pe semne asia are mai bunu profitu! Éta coruptiunea! . . .

Nici avemu vreo fôia buna poporale, nici avemu scrieri bune si meduósè dela tiner'a generatiune, ci numai nisce versurile de amoru, cà-ci par' cá e lumea poetiloru, totu studentulu, indata ce se a morisédia, se si face poetu!

Asia nu vomu merge departe. Se ne aducemu aminte de tinerii din ainte de 1848 si apoi se ne indreptamu si noi!

Dixi et salvavi animam meam.

Sieoanulu.

Sibiu. (Informatiuni mai nóne despre activitatea comitetului asociatiunei transilvane.)

Nr. 495/1882.

Procesu verbale

alu comitetului asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, luatu in siedintia dela 22 Decembre n. 1882.

Presiedinte: Jacobu Bologna. Presenti: Davidu br. Ursu, Joanu Popescu, Parteniu Cosma, Visar. Romanu, B. P. Harsianu, Joanu V. Russu, G. Baritiu, Dr. Joanu Crisianu, cá bibliotecariu. Secret.: Dr. D. P. Barcianu.

Nr. 179. Se presenta chartei'a oficiului vice-comitalu din locu de dto 7 Decembre Nr. 11,858/1882, prin care se comunica in copie decisiunea In. Ministeriu r. u. de interne de dto 15 Novembre Nr. 61,649/1882, la cererea facuta de comitetulu asociatiunei din siedintia dela 14 Septembrie a. c., in caus'a intaririi alegerei de membrii ai asociatiunei a mai multoru domni, cari sunt cetatieni din statulu invecinatu Romani'a. Prin acésta decisiune ministeriala alegerea domniloru: Dr. Carolu Davila medicu siefu alu servitiului militaru in Bucuresci, Grigorie Em. Lahovari proprietariu in Bucuresci, Teod. Burada profesoru la conservatoriulu de musica in Jasi, Nicolae Nicorescu proprietariu in Barladu si Joanu Popescu profesoru si directoru in Barladu, intemplantu in adunarea generala a asociatiunei, tinuta la Desiu in 27—29 Augustu a. c. se declara de nula, detegandu-se intarirea ceruta (Nr. exh. 477/1882).

Se ia cu parere de reu spre sciintia, avendu a se insciintia respectivii domni despre anularea alegerei loru, éra proximei adunari generale a se face raportu despre acésta afacere.

Nr. 180. Directiunea despartimentulu VI (Dev'a) prin charteia de dto 20 Octobre a. c. prezentata la 11 Novembre presenta processulu verbale alu siedintiei subcomitetulu de dto 16 Septembrie si celu alu adunarei generale, tinuta la 17 Sept. a. c. in orasiulu Dobra.

In processulu verbale alu adunarei generale se constata conformu raportulu subcomitetulu cá:

a) acesta nu s'a potutu intr'uní in siedintia, decâtu o data, in decursulu a. 1881/2.

b) cá in decursulu anulu nu s'a insinuatu nici-unu membru nou, si s'a incassatu numai dela membrulu vechiu J. Lazariciu, profesoru, tacs'a de membru ord. 6 florini.

c) cá dn. Joanu Simionasiu a cititu o dissertatiune, despre insemnatatea reuniuniloru si folosulu asociariloru.

d) cá cu ocaziunea adunarei generale s'au inscrisu de membrii noi ai asociatiunei:

1. Petru Popoviciu parochu gr. or. in Sacamasiu p. u. Ili'a-Muresiana cá membru ord. pe viétia cu 100 florini si

2. Alece Olariu parochu si administratoru protopopescu in Gura-Sada.

3. Alesandru Tulea preotu in Campuri.

4. Zacharia Sioita cand. de gend. in Zam.

5. Romulu Crainicu preotu in Dobra.

6. Dr. Joanu Popu medicu in Dobra.

7. Joanu Vesdeanu proprietariu in Dobra.

8. Josifu Sciiaga preotu in Lapusnicu.

9. Joanu Moldovanu notariu in Gura-Dobra.

10. Josifu Cristea notariu in Dobra.

11. Dumitru Lacatusiu notariu in Zam.

12. Josifu Petroviciu comerciantu in Dobra.

13. Teofilu Tulea notariu in Gura-Sada.

14. Joanu Morariu notariu in Roscani.

15. Germanu Jacobu invetiatiuru in Dobra, cá membrii ordinari, platindu tacsese de câte 5 fl.

cu totii 75 fl.

la olalta 175 fl.

cari cu cei mai de susu 6 fl.

facu sum'a de . 181 fl.

cari s'au trimisu cassariului asociatiunei.

e) cá s'au incassatu tacsese dela membrii ajutatori 26 fl. éra pentru fondulu reuniunii pentru sprijinirea meseriasiloru din acelu despartimentu 85 fl.

f) cá din sum'a de 26 fl. intrata dela membrii ajutatori, s'a hotaritu a se procurá unu scriuru pentru archiva si a se acoperi spelese cancelariei, éra din cei 85 fl. se se distribue 8 ajutórie à 8 fl. si 2 ajutórie à 6 fl. pentru invetiacei de meserii, éra restulu de 25 fl. se se depuna la o cassa de pastrare pentru a creá unu fondu de reserva pentru „intreprinderea“ despartimentulu. Distribuirea acestoru ajutórie s'a incredintiatu subcomitetulu.

g) S'a hotaritu a se face unu apelu cátra publiculu din despartimentu pentru colectarea si conservarea anticitaloru ce s'aru aflá pe acelu teritoriu cu scopu de a le oferí eventualu pentru inmultirea colectiuniloru si a averei asociatiunei.

h) Se trimise comitetulu unu calindariu romanescu dela an. 1830 de Stefanu Neagoe; unu banu vechiu de argintu de pe timpulu lui Aurelianu, aflatu la Vetielu; 1 banu vechiu de arama; 3 bani de argintu; 10 bani de arama turcesci si unu banu turcescu de argintu; donati asociatiunei de dn. Alesandru L. Hossu.

i) Conchiamarea adunarei generale proxime s'a incredintiatu subcomitetulu.

In comitiv'a directiunei se aduce la cunoscintia: 1) cá subcomitetulu considerandu de membrii numai pe acei cari s'au insinuatu de nou cá membrii si au platitu tacsese pro 1882, n'au aflu de oportunu a mai incercá si incassarea de restantie. (Nrulu exhibit. 448/1882).

Lucrarile cuprinse in procesulu verbale alu adunarei generale a despartimentulu VI (Deva) tinuta in Dobra si amintite mai susu in extractu sub a—i si cele amintite din comitiv'a directiunei sub 1) servescu spre sciintia, cu aceea, cá pe viitoriu pentru spelese despartimentulu se se face conformu §. 18 din regulamentu unu preliminaru de budgetu, care se se presente adunarei generale si in urma comitetulu centralu spre aprobare. Cátu pentru ajutóriele menite pentru invetiacei de meserii, comitetulu atrage atentiunea subcomitetulu la impregiurarea, cá ar fi mai bine a se creá ajutórie mai puçine, dara ceva mai mari.

Primirea sumei de 181 fl. si a cartiei si numiloru trimisi se constata, avendu ceste din urma a se incorporá colectiuniloru asociatiunei.

Nr. 181. Directiunea despartimentulu II (Fagarasiu) presenta prin comitiv'a sa dela 18 Novembre a. c. procesulu verbale alu adunarei generale a despartimentulu, tinuta la 15 Oct. in comun'a Bréza.

Din acestu procesu verbale se vede:

a) cá s'a inscrisu cá membru nou d. Joanu Turcu pres. la sedri'a orfanala in Fagarasiu, si cá preste totu s'a incassatu sum'a de 78 fl. v. a.

b) cá s'a decisu infintierea de agenture comunale, inse nu in fiacare comuna, ci câte una pentru tóte comunele, ce apartinu unui cercu notarialu.

c) cá s'a alesu noulu subcomitetu in persónele dloru: Alesandru Micu vicariu, cá directoru, si Joanu Romanu advocatu, Joanu Turcu pres. la sedri'a orfanala, Joanu Glorea, assesoru la sedri'a orfanala, Laurianu Negrea ases. la sedri'a orfan., Nicolae Cipu perceptoru comitatensu si Nicolae Negrea controloru, cá membrii in subcomitetu (Nr. exh. 456/1882).

Primirea sumei de 78 fl. trimisi cassei asociatiunei se adeveresce, lucrarile coprinse in processulu verbale alu adunarei generale din Bréza, servescu spre sciintia.

Nr. 182. Pantilimonu Popu din Simisina comitat. Dobáiei, concura pentru fic'a sa Ludovica, aplicata la invetiarea cuseturei de albituri, si pentru fiulu seu Romanu, elevu in clas'a I normala in Desiu, la câte unulu din stipendielescrite din siedintia dela 14 Septembrie cu terminu pâna la 31 Octobre n. 1882 (Nrulu exhibit. 452/1882). De-óre ce acésta cerere a intratu numai la 13 Novembre la comitetu si dupa-ce ajutóriele au fostu distribuite

Cererea fiindu intardiata, nu se póte luá in considerare.

Nr. 183. Reuniunea pentru promovarea magiarsarei si culturei poporului din comitatulu Sáros, trimite cu datulu Eperjes 2 Octobre 1882 o invitare, insoçita

de unu exemplariu de statute, cu scopu de a sprijini intreprinderea loru. (Nr. exh. 458/1882)

Fiindu cestiunea pentru care se cere de amintit'a reuniune sprijinulu asociatiunei transilvane o cestiune de natura politica, si fiindu-cá dupa § 3 alu statuteloru, afaceri politice sunt cu totul eschise din cerculu activitatiei asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, cererea amintita nu se póte luá in considerare.

Nr. 184. Banc'a de creditu fonciariu din Bpest'a cá insarcinata cu colectele pentru ridicarea monumentulu poetulu magiaru Arany János, trimite o invitare, pentru a participá si asociatiunea transilv. la amintitele colecte (Nr. exh. 465/1882).

Se pune ad acta.

(Va urmá.)

Despre crudimi barbare.

Respunsu datu lui „Pester Lloyd“ cu documente.

(Urmare.)

Radeln Februar 1849: Georg Ludwig, Sachse, durch Urtheil hingerichtet.

Rakovitz 17. März 1849: 1 Romäne, durch ung. Insurgenten ermordet.

Resinar 5. August 1849: 1 Romäne, durch ung. Insurgenten ermordet.

Reussmarkt 26. Juli 1849: Michael Filtsch, Sachse, ohne Urtheil hingerichtet. (Auf Befehl des Rebellen-Hauptmanns Molnar.)

4. Februar 1849: 1 Romäne, durch ung. Insurgenten ermordet.

April 1849: 1 Romäne, durch ung. Insurgenten ermordet.

Reussen Mai 1849: 1 Romäne, durch ung. Insurgenten ermordet.

Rod 16. Juni 1849: 1 Romäne, durch ung. Insurgenten ermordet.

Romosz 25. April 1849: Ilie Mihaile, Romäne, durch Urtheil hingerichtet.

6. Februar 1849: 1 Romäne, durch ung. Insurgenten ermordet.

Rothenthum 1849: 4 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet.

Rovas Mai 1849: Chilimu Roska, Romäne, durch Urtheil hingerichtet. (Durch die herumziehende Rebellen-Commission.)

Ruckur April 1849: Juon Bogdin, Zachei Cantse, Adam Belen, Romänen, durch Urtheil hingerichtet. (Durch die herumziehende Rebellen-Commission unter Fronius.)

Salzburg Mai 1849: Nicolai Passa, Romäne, durch Urtheil hingerichtet.

Schaldorf Mai 1849: Michail Reitu, Simeon Hisla, Moise Sepp, Romänen, durch Urtheil hingerichtet.

Scharosch Jänner 1849: Ocsinik Mirtse, Romäne, ohne Urtheil hingerichtet. (Auf Befehl des Szarvadi Lajos Capitán der Freiwilligen)

Ocsinik Nicolai, Romäne, ohne Urtheil hingerichtet.

28. Jänner 1849: 1 Romäne, durch ung. Insurgenten ermordet.

Szászalmás (Alma Med.) Jänner 1849: 6 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet.

Schässsburg Mai 1849: Peter Schuller, Sachse, durch Urtheil hingerichtet.

Johann Börs, Sachse, durch Urtheil hingerichtet. Josef Donath, Ungar, wurde in seinem Wohnorte aufgegriffen nach Schässsburg gebracht, vor der Hauptwache an einen Pfahl angebunden, und nach 24 Stunden ausserhalb der Stadt erschossen.

April 1849: Johann Gottschling, Sachse, Petru Koltzar, Romäne, beide auf Befehl des Gr. Franz Haller erschossen.

26. März 1849: Georg Wuntschner, Sachse, wurde auf Befehl des Insurgenten-Commandanten Dozza eingefangen und erschossen.

24. März 1849: Johann Weinhold, Sachse, wurde auf Befehl des Insurgenten-Oberlieutenants Szilágyi zuerst mit 100 Stockstreichen belegt, dann erschossen und in die Kokel geworfen.

11. März, 24. Mai, 14. Jänner 1849: 1 Romäne, 1 Sachse, 1 sonstiger Nation, durch ung. Insurgenten ermordet.

Szász-Regen 2. November 1848: 4 Sachsen, und 21. November 1848: 5 Sachsen, diese Individuen wurden durch die Szekler grausam gemartert, einem derselben, Michael Wagner genannt, wurden zuerst die Nase und Ohren abgeschnitten, die Augen ausgestochen, sodann mit den übrigen erschossen.

9. und 19. December 1848: 2 Sachsen, durch ung. Insurgenten ermordet.

April 1849: Lakats Stioka, sonstiger Nation, ohne Urtheil hingerichtet.

Adam Kirilla, sonstiger Nation, wurde auf Befehl des Nagy Sándor erschossen.

Herbst 1848: 14 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet.

Seiden: Isak Oprea, Romäne, Pfarrer wurde durch die Rebellen aus der Kirche weggeschleppt und im Walde ermordet.

Schellenberg 5. August 1849: 1 Sachse, durch ung. Insurgenten ermordet.

Siboth 14. März und 14. April 1849: 2 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet.

Siebendorfer 3. November 1848: 2 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet.

Scholten 14. Jänner 1849: 1 Sachse, durch ung. Insurgenten ermordet. (Wegen eines bei sich geführten Schreibens an den Präsidenten Axente Severu*)

Sonnerburg 12. December 1848: 2 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet.

*) Prefectu de óste.

Somogyer Februar 1849: 1 Sachse, durch ung. Insurgenten ermordet.

Stolzenburg (Slimnicu) Jänner 1849: 7 Romänen, 3 Sachsen, 1 sonstiger Nation, durch ung. Insurgenten ermordet.

Szederjes November 1848: 2 sonstiger Nation, durch ung. Insurgenten ermordet.

Széplak März 1849: 3 Romänen, durch die Misshandlung der Insurgenten gestorben.

April 1849: 1 Ungar, durch ung. Insurgenten ermordet.

17. März 1849: 1 Romäne, durch ung. Insurgenten ermordet.

Tartlau 12. November und 5. December 1848: 3 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet.

Tatrang, 5. December 1849: 3 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet.

8. December 1848: Juon Sansa, Georgie Penes, Juon Belan, Romänen, ohne Urtheil hingerichtet. (Auf Befehl des Insurgenten-Oberst Sárosi.)

8. December 1848: 1 Romäne, durch ung. Insurgenten ermordet.

15. December 1848: J. Wajkulen, Vasilie Penigan, Cersiani Vajhubor, 3 Romänen, ohne Urtheil hingerichtet. (Auf Befehl des Insurgenten-Oberst Sárosi.)

Thalheim 11. März 1849: 1 Romäne, durch ung. Insurgenten ermordet.

Teckendorf März 1849: Gál Josef, Ungar, Idraila Pantilimon, Tanasze Todor, Bucur Vasilie, Romänen, durch Urtheil hingerichtet.

März 1849: 2 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet.

10. März 1849: Johann Wolf, Sachse

April 1849: Stral Todor, Romäne, Michael Schatz, Sachse, diesen Dreien wurde zuerst das Vieh geraubt, sodann selbe wehrlos zur Schlachtbank geführt und durch magyarische Jäger mit Holzschlägel erschlagen.

Georg Schatz, Sachse, wurde auf dem Maroschafer erschossen, sodann aus dem eigenen Hause geschleppt und verbrannt.

März 1849: Todor Filimon, Romäne, ohne Urtheil hingerichtet.

Johann Michael Luki, Romäne, auf Befehl des Stations-Commandanten Backer erschossen.

13. April 1849: Kimplan Gira Juon, Romäne, wurden nach vielen Misshandlungen die Hände gebrochen, und dann erschossen.

Februar 1849: Boer Juon, Romäne, ohne Urtheil hingerichtet. (Auf Befehl des Péterfi.)

Arszenie Todor, Toma Vasilika, Papp Vasilika, Pavel Juon, Romänen, ohne Urtheil hingerichtet. (Willkürlich durch Kolbasz Ferencz und Bakay.)

April 1849: Somesan Mihaile, Romäne, ohne Urtheil hingerichtet. (Auf Befehl eines gewissen Putnoki.)

Somisan Danile, Romäne, wurde auf Verlangen einer gewissen Rätz Julianna erschossen.

Oltean Kiria, Romäne, ohne Urtheil hingerichtet.

Am Ostersonntag 1849: Kirven Petre, Romäne, ohne Urtheil hingerichtet.

Bukovan Todor: Romäne, auf Befehl des Tertei István erschossen.

Teufelsdorf (Hejasfalva) 18. Februar April 1849: 7 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet.

Tordas 8. Februar 1849: 1 Romäne, durch ung. Insurgenten erschossen.

16. Februar 1849: 1 Romäne, durch ung. Insurgenten ermordet.

Türkös 15. Oktober 1848: Miklos Inne, Ungar, ohne Urtheil hingerichtet. (Durch einen gewissen Saraffi und Barabitz.)

Ludwig Bilöyi, Ungar, ohne Urtheil hingerichtet.

Ujfalva März 1849: 6 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet.

Uj-Gezes Mai 1849: Teodor Mihailu, Teodor Galva, Romänen, durch Urtheil hingerichtet. (Durch die herumziehende Rebellen-Commission unter Fronius.)

Veserd April 1849: Juon Simion Sani, Georg Mihaly, Martin Batte, Juon Sztai Jama, Romänen, durch Urtheil hingerichtet. (Aus dieser Gemeinde sind 15 Individuen zu Folge Urtheil einer Bevolutionsbehörde auf Leben und Tod geprügelt worden. Georg Mihaly der hierauf nicht starb, wurde durch den Szaboszlai Lajos erschossen.)

Veszöd (Veseudu, comit. Albei sup.) Mai 1849: Mich. Batz, Lorenz Sterma, Dumitru Pasku, Andrei Penzar, Pavel Kerra, Dumitru Persa, Sutti Neki, Dumitru Neki, durch Urtheil hingerichtet.

Weiskirchen Februar 1849: Nyistya Todor, Istrimie Jirie, Andrei Gligor, Bai Juon, Began Gyorgye, Judarai Joan, Romänen, wurden nach kurzer Haft auf freiem zuerst mit Bajonetten durchbohrt, dann erschossen.

Im Oktober 1848 und April 1849: 13 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet.

April 1849: Kosziye Longin, Krista Juon, Romänen, ohne Urtheil hingerichtet. (Auf Befehl des Gr. Franz Haller.)

Zajzno 7. December 1848: 1 Romäne, durch ung. Insurgenten ermordet.

Zeiden 19. März 1849: 1 Sachse, durch ung. Insurgenten ermordet.

Abudbánya Juni 1849: 1 Romäne, durch ung. Insurgenten erschossen.

Mai 1849: 4 Romänen, durch ung. Insurgenten aufgehängt.

Mai 1849: 56 Romänen, durch ung. Insurgenten erschossen, hievon 18 Weiber, 6 Kinder.

Juni 1849: 1 Romäne, durch ung. Insurgenten ermordet.

Mai 1849: Petru Dobra, Romäne, durch Urtheil hingerichtet.*)

Adamos 26. Oktober 1848: 2 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet.

März 1849: Szabo János, Kopostan Luka, Ignaz

Miron, Ignaz Stefan, Musta Geraszim, Romänen, durch Urtheil hingerichtet.

26. Oktober 1848: 1 Romäne, durch ung. Insurgenten ermordet.

Aciutia Oktober 1848: 7 Romänen, durch ung. Insurgenten erschossen.

Alsó-Gald April 1849: 8 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet.

Al-Gyogy April 1849: 22 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet.

Alvincz April 1849: Notar Jakob, Ordean Potalie, Rosa Toma, Sekerean Juon, Miheutz Juon, Georgie Tanasse, Gábor Nikolai, Romänen, auf Befehl des Zeyk Antal hingerichtet.

April 1849: 1 Romäne, durch ung. Insurgenten ermordet.

April 1849: Peskar Nicolae, Barna Juon, Romänen, wurden durch Br. Kemény Samu gefangen genommen und erschossen.

Ampoitz Juli 1849: 1 Romäne, durch ung. Insurgenten erschossen.

April 1849: 2 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet.

Juni 1849: 2 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet.

Mai 1849: 1 Romäne, durch ung. Insurgenten ermordet.

Juli 1849: 3 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet.

Apahida März 1849: 1 Romäne, durch ung. Insurgenten erschossen.

Aszonymépe Februar 1849: 2 Ungarn, durch ung. Insurgenten ermordet.

Avas 3. April 1849: 4 Romänen, auf Befehl des Batskai erschossen.

Babahalma Oktober 1848: 6 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet.

Bakai April 1849: 5 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet.

April 1849: 21 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet, hievon 8 Weiber, 1 Kind.

April 1849: 1 Romäne, durch ung. Insurgenten ermordet.

Balsa Juni 1849: 5 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet, hievon 2 Weiber, 1 Kind.

Banest Juni 1849: 5 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet.

Banpatak Juli 1849: 3 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet.

11. April 1849: Sindin Avram, Romäne, ein blinder Mann, wollte mit seiner Familie in ein anderes Dorf ziehen, wurde aber von den Insurgenten angehalten, von dem Offizier mit dem Säbel verwundet und dann erschossen.

Barabantz Mai 1849: 2 Romänen, einer durch ung. Insurgenten erschossen, der andere ermordet.

Bassarabassa Februar 1849: 3 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet.

Benye 20. Juni 1849: Matka Dumitriu, Romäne, ohne Urtheil hingerichtet. (Auf Befehl des Insurgenten-Hauptmanns Báthori.)

18. Jänner 1849: 2 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet.

Besan April 1849: 2 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet.

B-Bocsard Mai und April 1849: 9 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet.

Mai und April 1849: 2 Romäne, durch ung. Insurgenten ermordet.

Blasendorf 19. Jänner 1849: 20 Romänen, durch ung. Insurgenten erschossen, hievon 4 Weiber.

21. Jänner 1849: 1 Romäne, durch ung. Insurgenten erschossen.

18. Jänner 1849: 1 Sachse, ohne Urtheil hingerichtet.

December 1848: 1 Romäne, durch ung. Insurgenten ermordet.

18. Jänner 1849: 2 Sachsen, durch ung. Insurgenten erschossen.

24. Jänner 1849: Schuster Andreas, Sachse, durch ung. Insurgenten ermordet.

Bleseny Mai 1849: 7 Romänen, durch ung. Insurgenten erschossen, hievon 4 Weiber, 6 Kinder.

Juni 1849: Turku Avram, Romäne, als die Rebellen das Dorf in Brand steckten, wurde er ins Feuer geworfen, wo er verbrannt ist.

Juni 1849: 3 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet.

15. Juni 1849: 16 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet.

(Va urmá.)

Sciri diverse.

— (Balulu „Reuniunefemeiloru romane din Sibiu“). Acestu balu care a avutu locu in 23 crt. in spatiósa sala dela hotelulu „Imperatulu romanu“ a reusitu preste tóte asteptarile de elegantu, animatu si bine cercetatu. Parerea unanima a publiculu care erá la acelu balu, a constatatu prin voci fórté bine acreditate si competente, cá balulu „Reuniunei femeiloru romane“ a fostu, si probabilu cá va remanea celu mai elegantu balu alu acestui carnevalu. Cu preferintia, complimentele ce se poteau audí din gur'a strainiloru, erau cátu se póte de magulitórie si incuragiatórie.

Balulu s'a deschisu cu „Hor'a“ punctu la 9 óre, dupa-ce se adunase unu publicu fórté numerosu. A duratu pana la 4 óre demánéti'a, jocandu-se cu o verva si veselia rara. Frumseti'a toaleteloru cu privire la compositiunea loru de gustu, elegántia si a coloriloru

celoru mai delicate a fostu admirata din tóte partile. N'au remasu neobservate nici cele doue costume nationale romanesci dela Saliste.

Printre somitatile care au onoratu balulu cu presentia loru se vedeau domnii: generalulu comandante militariu baron. Schönfeld, generalulu Machek cu soçi'a, generalulu Meissner cu soçi'a, coloneliu Galgoczy, Gustas, Gécz, Strasser cu soçiile, colonel. bar. Davidu Ursu, superintendentele Teutsch etc.

Timpulu nu ne permite a espune la loculu acesta impressiunile ce le-amu primitu in decursulu acestui balu splendidu. Ne marginimu deci a felicitá din ánima pe jun'a „Reuniune a femeiloru romane din Sibiu“ atátu pentru triumfulu moralu, cátu si pentru considerabilulu resultatulu materialu ce au obtínutu prin balulu dela 23 crt.

i-g-b.

— (Convocare). In conformitate cu §§. 5 si 3 ai statuteloru, p. t. membrii ai „Reuniunei romane de cantari“ sunt invitati a participá la adunarea generala, care se va tiné Luni in 29 Januarius st. n. a. c. la 6 óre sér'a, in sal'a Nr. 24 a „Seminariulu Andreianu“.

Obiectele de pertractare voru fi:

1. Raportulu comitetulu despre activitatea din anulu 1882.
2. Preliminarea bugetulu pro 1883.
3. Eventuale propuneri.
4. Alegerea comitetulu si a funcionariloru pre anulu 1883.

Din siedinti'a comitetulu reuniunei, tinuta la 24 Januarius st. n. 1883.

Directiunea.

Cărți românesci

care se află în

librăria română a lui W. Krafft în Sibiu.

(Urmare.)

Berdescu, Ploia séu Garofița	—68
— Hora Alessandria	—68
Carlson, Quatre morceaux romain	1.13
Dimitrescu, Hora Maria	—45
Duport, Cât te am iubit	—68
— Dute dragă baetele	—68
— Le chant du postilion. (Melodiá române)	—68
Ferlendis, Hora Bucureceană	—45
Gândul meu la tine sbóra	—68
Glogoveanu, Vous dirais je?	—90
Hofmann, Despartirea, Romante române	—68
— Unde ești?	—68
Horn, Fantaisie sur Adio la Patria, (melodie române)	—90
Jonninu, Hora Suriórá	—45
Lorenz, Carneal de București	1.25
— Doina	—68
Lów, Dela mine paná la tine	—45
— Doi ochii	—68
— Stelele	—45
Meyer, Marien Grüsse, Valses de Concert	1.25
Mezzetti, Șese cântece române	—68
Michaelis, Türkische Scharwache	—45
Musicescu, La drapelul scóreloru primare. Poesie de Gusti, pentru piano	—50
— Cursu practiculu de music'a vocala. Bros. I 1.50, bros. II	1.50
Paba, Potpourri din melod. națion. române	—70
Santis, Cantece populare romane arangiate pentru flauta caetu I 68 cr., caetu II	—68
Schaab, Viorică după vale	—75
Stern, Souvenir de Kadouja. Hora	—45
— Dorul țigancei bătută	—45
— Hora țigănescă	—45
— De te ași íntreba	—45
— Doine	—45
— Doi suspine	—45
— Doi ochii	—45
— Dorul	—45
— Durerea	—45
Vasilescu, Adio la Carpați. Romante	—68
Ventura, Doi ochii	—68
Weineter, Dragă baetele	—45
— Flórea albă	—45
— Hora sentimentale	—45
Wiest Louis, Urmare Baba Hirca. Cuadrilá asupra motive din aceași operetta	1.—
Wiest, Șerba. Hora	—45
— Corbul român	—90
— Nuntá țierenescă	—90
Porumbescu G. H., Tupilușu prin nagarușu, Polca-française cu motive din opereta Craiu-Nou, pentru piano	—42
— Hora Brasiovulu pentru piano	—60
— Potpourri din opereta Craiu-Nou pentru piano	2.—
— Colóne-Quadrille	1.—
Románul, danț național	—45
Rovere, Principe reale. Valse	—90
Seheletti, Marș funebrú la mórtea lui Cuza Voda	—90
— Grangurul. Valse	—90
— Marș funebrú la mórtea eroilor dela Plevna	—68
— Ramșu. Vals	—90

Pentru cunoscuti

me rogu încă de câteva carticele „Krankenfreund“, că-ci in urm'a vindecării mele curende si neasteptate toti vreu a cetii carticiei'a numita etc. etc.“

Acestea siruri venite dela unulu care fú norocosu a se vindeeá curendu, vorbescu ele de sinesi. Deci tragemu numai atentíunea, cá „Krankenfreund“ la dorintia se va espedá prin K. Gorischeck's Universitäts-Buchhandlung Wien I Stephansplatz 6, gratis si franco, si asia doritoriloru a o avé, nu li se facu alte spese, decâtu 2 cri pentru una charta postala. (134) 4—14

Editoru si redactoru responsabile: G. Baritiu.
Tipariulu lui W. Krafft.